

Posudek vedoucí práce

Anna Gaislerová: Motiv vody v románu *Mlčení od Teolindy Gersãové*

Bakalářská práce

FF UK, 2021, 59 s.

Anna Gaislerová se ve své bakalářské práci zabývala motivem vody v románu *Mlčení* (O Silêncio, 1981) od žijící a stále literárně aktivní portugalské spisovatelky Teolindy Gersãové. Gersãová za svou prvotinu dostala cenu PEN klubu a zařadila ji mezi výrazné výpovědi o ženském světě bezprostředně po konci diktatury, po Karafiátové revoluci v roce 1974.

Práce Anny Gaislerové je rozdělená do čtyř částí. V první charakterizuje autorku a dobu vzniku díla. Od druhé části začíná práce nabírat až experimentální formu, kterou možná ovlivnila velmi detailní četba primární literatury. Na jednadvaceti stranách je zde vypsána charakteristika postav a poté shrnutý děj tří částí románu. Nejedná se však o pouhý výčet nebo převyprávění děje, ale o jakýsi interpretační úvod, v němž Gaislerová již analyzuje některé jevy (zejména mezilidské vztahy – v knize dochází k pokřivenému zrcadlení osudů dvou párů a zástupců dvou generací) a neváhá citovat. Pravdou je, že struktura románu *Mlčení* je poměrně složitá, založená na střídání vypravěčů a na mísení představ s realitou. Po přečtení této části práce je čtenář připraven na část čtvrtou, která se již týká samotných motivů vody. Za pomoci esejí od Gastona Bachelarda a disertační práce od Denise Richardsové, kterou rovněž v portugalském originále nepovažuji za snadnou četbu, Gaislerová našla a postupně rozebrala „vodní motivy“ jako moře, déšť, „mateřskou vodu“, slzy, řeku a sníh. Zjistila, že její různé podoby mohou představovat svobodu, radost, sílu, předzvěst smrti, nebo mít až revoltující podtón.

Anna Gaislerová svou práci dlouho promýšlela, veškerou literaturu studovala velmi pečlivě, pracovala samostatně a přicházela s dobrými nápady včetně dílčích závěrů. Pomocí jí jistě byl i portugalský pobyt v rámci programu Erasmus, kde na jednom semináři studenti rozebírali knihu částečně autobiografických povídek od Gersãové *Svobodná voda*.

K interpretačním závěrům nemám zásadních výhrad, snad pouze vytknu občasnou zkratkovitost, která zejména při vysvětlování metodologie až páchá škody, někdy hraničí s nepochopením určitých pojmů např.: „Gersãová, která se stala aktivní spisovatelkou až po Karafiátové revoluci, metafikce využívá spíše surrealisticky, kdy čtenáři ukazuje nejen reálnou tvář protagonisty, ale i jeho podvědomí, vnitřní touhy nebo obavy.“ (s. 12).

Výhrady však musím mít ke stylistické a částečně i syntaktické složce práce, kterou se nepodařilo vybrousit navzdory mnoha konzultacím, radám až korekturám ze strany vedoucí práce. Například: „Alfredo není fyzicky hrubý vůči Lavínii, snad nevědomě s ní ale zachází bezcitně. Snaží se Lavínii navést k akceptování daných pravidel, podle jeho představy o životě musí vnímat pravidla, díky kterým bude spokojená a nebude muset zbytečně přemýšlet. Snaží se ji naučit portugalský jazyk, aby mohla být součástí společnosti, navazovat s ostatními lidmi

vztahy, na druhou stranu to také zní, že z ní chce udělat prázdnou schránku, která funguje na určitém automatickém mechanismu.“ (s. 17)

Nepodařilo se žel vychytat ani některé triviální formální nedostatky, např. kurzívou nezvýrazněné názvy děl se objevují již v anglickém abstraktu.

Navzdory výše uvedeným nedostatkům však předložený text splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Navrhuji hodnocení „velmi dobře“.

V Praze, 21. 8. 2021

Mgr. Karolina Válová, Ph.D.